

9. Robertson R. Glocalization: Time-Space and Homogeneity-Heterogeneity. //Global Modernities/ Ed. by M. Featherstone, S. Lash, R. Robertson. - L., 1995.

Reference

1. Hryshchenko I.M. Ekonomichni umovy zabezpechennia yakosti osvitnikh posluh u systemi vyshchoi osvity: [monohraf.]/ I.M. Hryshchenko.- K.:Pedagogichna dumka, 2012.-364 c.
2. Draker P. Postkapitalisticheskoe obshchestvo /P.Draker. - M.: Academia,1999. - S.71.
3. Zornykov Y.N. Эспорт образовательных услуг: зарубежный опыт в российской практике / Zornykov Y.N. //Vestnyk VHU. - 2006. -#3.- S. 45-52.
4. Kremin V.H. Pidvyshchennia ekonomichnoi efektyvnosti osvity Ukrainy: kontseptualni zasady vyryshennia problemy/ Kremin V.H// Visnyk KNUiD- 2013. - #5. - S. 16-26.
5. Makburny H. Hlobalyzatsiya: novaia paradyhma polytyky vyssheho obrazovaniia. Rykhahy hlobalyzatsyy kak polytycheskaia paradyhma vyssheho obrazovaniia // Vyssh. obraz. v Evrope. — 2001. — T. XXVI. —# 1. — Rezhym dostupa : www.technical.bmstu.ru/istoch/reforma/glob.doc
6. Makhlyup F. Proyzvodstvo y rasprostraneniye znaniy v SShA./F. Makhlyup.- M.: Prohress, 1996.- S. 189.
7. Stepko Yu.M. Vyshcha osvita v systemi suspilno-ekonomichnykh vidnosyn: novi realii dlia Ukrainy/ Yu.M. Stepko// Visnyk KNUiD- 2012. - #4. - S. 312-321.
8. Kheld D., Holdblatt D., Makhriu Э., Perraton D. Hlobalnye transformatsyy. Polytyka, ekonomyka y kultura. - M.: «Praksys», 2004. - S. 2-17.
9. Robertson R. Glocalization: Time-Space and Homogeneity-Heterogeneity. //Global Modernities/ Ed. by M. Featherstone, S. Lash, R. Robertson. - L., 1995

Рецензія/Peer review : 8.5.2014 р. Надрукована/Printed :11.6.2014 р.

УДК 331.5 «311/312»

В.В. ДРУЖИНИНА

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

ПОНЯТТЯ «РИНОК ПРАЦІ»: РЕТРОСПЕКТИВА І СУЧАСНІСТЬ

В статті узагальнено теоретичні підходи щодо визначення поняття «ринок праці». Встановлено, що ринок праці – це дуже складна, багатогранна система соціальних, правових відносин і розглядається як сфера, механізм, система, простір.

Ключові слова: ринок праці, система, механізм, простір, сфера, трудові відносини.

V.V. DRUZHININA

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskiy National University, Kremenchuk, Ukraine

THE CONCEPT OF "LABOR MARKET": RETROSPECTIVE AND PRESENT

Abstract - The purpose of this study is to review the theoretical approaches to the definition of "labor market" definition of contradictions and unity of the labor market and the labor market.

On the basis of generalization and systematization of theoretical approaches regarding the nature of the labor market, which is seen as a socio-economic relations, the system, the scope of the mechanism. To date the labor market as a system insufficiently reasoned. Systematization copyright definitions in this area can be considered as the labor market seen as a system of labor relations that reflect the level of social development and achieve a balance of interests between actors: employers, employees, government, trade unions and intermediaries, complex behavior is seen through the distribution function, regulatory, information, mediation, stimulating, recreation.

The authorized version on the interpretation of the labor market as a system of labor relations, subjects, objects, and subject-object structure of which will be considered in future studies.

Keywords: labor market system, mechanism, space, sphere, labor relations.

Постановка проблеми та її актуальність. Ефективний розвиток економіки держави залежить від успішного функціонування системи ринків. Вони забезпечують матеріальні, фінансові, інформаційні та міграційні потоки, за допомогою яких здійснюється їх взаємодія. Особливе місце в системі ринків належить ринку праці. Ринок праці, будучи складним соціально-економічним поняттям, піддається постійним науковим дослідженням як вітчизняними, так і закордонними науковцями. За своїм змістом він є багатограним, протирічним, неоднорідним. У зв'язку із цим, актуалізується питання ретроспективного аналізу дефініції поняття «ринок праці».

Аналіз досліджень. Теоретичну та методологічну основу дослідження склали фундаментальні праці вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів щодо проблем ринку праці та зайнятості населення. Серед теоретиків ринку праці за основу обрано фундаментальні праці видатних представників економічної думки – А. Сміта, К. Маркса та ін. Серед вітчизняних вчених-економістів та практиків, які займаються дослідженням й розв'язанням проблем функціонування ринків праці, використано роботи таких дослідників, як: Е. Лібанова, А. Колот, В. Петюх, О. Грішнова, О. Ляш, А. Калина, М. Ажнюк, О. Передрій, І. Швець та ін.

Мета роботи. Метою даного дослідження є огляд теоретичних підходів щодо визначення поняття «ринок праці», визначення протиріч та єдності ринку праці та ринку робочої сили.

Результати дослідження. У сучасній економічній літературі не існує єдиної думки щодо визначення поняття «ринок праці», тим більше поряд із цим поняттям існує ще поняття «ринок робочої сили». Існують думки, що ці поняття або тотожні, або різні. Різні погляди авторів на ці поняття

визначаються, насамперед, метою дослідження конкретних аспектів трудової діяльності. Тотожність цих понять пояснює Буланов В. С., стверджуючи, що «...ринок робочої сили можна назвати ринком функціонуючої робочої сили, або ринком праці. Ринок праці – це товарно-грошові відносини, що пов'язані, по-перше, з попитом на робочу силу, визначеним у свою чергу попитом на продукт того або іншого товару в суспільстві, по-друге, з використанням професійних здібностей і їх винагородою, по-третє, з часом використання робочої сили. Тут об'єктом обміну є функціонуюча здатність до праці, чи функціонуюча робоча сила. В такому випадку можна говорити про тотожність понять «ринок праці» і «ринок робочої сили (функціонуючої робочої сили)» [1]. Таке трактування ринку праці характерне для умов, що забезпечують підвищення продуктивності праці, що, у свою чергу, буде направлено на підвищення оплати праці зайнятих у виробництві, на професійне зростання, на підвищення життєвого рівня населення і на гідне проведення часу у вільний від роботи час.

Т. Тихомирова переконливо доводить, що ринок праці є ринком зобов'язань, які відображені у договорі найму [2, с. 62–63]. При укладенні такого договору працівник зобов'язується, використовуючи свою робочу силу, виконувати передбачену для нього роботу і результат праці передати працедавцю. Недоліком підходу автора є те, що Т. Тихомирова обмежує ринок праці моментом укладення договору найму, коли, за її переконаннями, і закінчуються ринкові відносини. На думку автора, реалізація договору найму здійснюється вже на підприємстві, у сфері виробництва і за законами виробництва. Аналогічний підхід розглядається в роботах А. Е. Котляра, А. І. Рофе, Б. Г. Збишко, В. В. Ішина, де вказується, що особи, охоплені стабільною зайнятістю, не представлені на ринку праці, оскільки їхня праця, будучи купленою, реалізується у сфері виробництва. Головним аргументом авторів є необхідність розмежування сфери виробництва та сфери обігу.

Враховуючи багатогранність понять «ринок праці» та «ринок робочої сили», визначено єдність і протиріччя (табл. 1).

Таблиця 1

Протиріччя та єдність ринку праці та ринку робочої сили (авторська розробка)

	Протиріччя	Єдність
Ринок праці	Відносяться тільки зайняті працівники сфери матеріального та нематеріального виробництва, але не безробітні; тільки конкретні об'єкти ринку праці, що зафіксовані в трудових договорах; співвідношення між кількістю зареєстрованих громадян, незайнятих трудовою діяльністю, до потреби підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць	інфраструктура ринків: біржі праці та зайнятості, система регіонального та загальнодержавного обліку пропозицій та попиту, служби організації громадських робіт, перепідготовки кадрів тощо; прискорення міграційних процесів; сегментація та гнучкість ринків; співвідношення між професійною здатністю і оплатою; забезпечення конкуренції між підприємцями, стимулювання їх до підвищення якості умов праці та рівня оплати праці;
Ринок робочої сили	Відносяться зайняті працівники сфери матеріального і нематеріального виробництва та безробітні; в структурну класифікацію вартості робочої сили включено не тільки конкретних об'єктів ринку праці, що зафіксовані в трудових договорах, але ж і оплату щорічних відпусток за вислугу років, профспілкову діяльність, вихідну допомогу, соціальне забезпечення; співвідношення між трудовими ресурсами та робочими місцями, міграційні процеси населення та ін.	досягнення рівня збалансованості попиту та пропозиції, професійно-кваліфікаційної збалансованості; забезпечення конкуренції між найманими працівниками, мотивація їх до підвищення загальноосвітнього рівня.

Сформовані протиріччя та єдність дозволяють визначити, що об'єктом ринку праці є праця, а об'єктом ринку робочої сили є робоча сила, яка наділена фізичними, професійними, порядними, чесними, комунікабельними характеристиками. Морально-етичні аспекти не є предметом обміну на ринку, але впливають на нього. Тому перевага надаватиметься ринку праці.

Деякі автори вважають, що ринок праці – пережиток минулого і в сучасних умовах його бути не може. Так, В. А. Каменецкий і В. П. Патрікеєв стверджують, що «ринку праці не може просто бути тому, що з ліквідацією права рабовласництва зникає і право розглядати саму людину або будь-який його орган або властивості в якості «товару» [3, с. 255]. Подібний підхід позбавляє можливості аналізу та прогнозу всіх складових, пов'язаних із забезпеченням процесу виробництва таким основоположним елементом, як праця, завдяки якому створюються вартість і додаткова вартість.

У зв'язку з різними підходами у визначенні меж ринку праці виникли два трактування поняття «ринок праці» – розширене і вузьке. Традиційне визначення ринку праці зводиться до того, що об'єктом

купівлі-продажу є робоча сила людини, її здібність до праці, що набуває форми товару [4]. Ускладнення суспільних взаємозв'язків, необхідність системного вивчення діючих елементів економіки сприяли тому, що в останнє десятиліття з'явився новий, ширший погляд на категорію «ринок праці».

Ринок праці в широкому розумінні розглядається як система суспільних відносин, соціальних норм і інститутів, що забезпечують на основі дотримання загальноприйнятих прав і свобод людини формування, обмін за ціною, визначуваною співвідношенням попиту та пропозиції, і використання робочої сили [5, с.18]. З наведеним розширеним трактуванням ринку праці категорично не погоджується О. Е. Котляр. На його думку, такий підхід не передбачає відмінностей між такими специфічними сферами діяльності, як виробництво і обіг; не враховується непотрібність перебування на ринку праці людей, які здійснили акт купівлі-продажу робочої сили; маскуються відмінності між зайнятими і безробітними. З точки зору О. Е. Котляра, «вказаний підхід вносить плутанину в питання про співвідношення політики зайнятості та політики на ринку праці» [6, с. 240].

А. В. Топілін ще ширше розглядає відносини на ринку праці, розуміючи під ними «систему суспільних відносин між працівником і працедавцем на всіх стадіях відтворення робочої сили: її виробництва (соціально-демографічний аспект, нова робоча сила), обміну (акт купівлі-продажу), розподілу (за допомогою соціального, професійного і територіального переміщення робочої сили) і використання у сфері праці» [7, с. 11]. Вважається недостатньо обґрунтованим відносити всю сферу відтворення робочої сили до ринку праці. Очевидно, що формування робочої сили, що відбувається, наприклад, у процесі навчання, буде значною мірою орієнтовано на стан (поточний і перспективний) ринку праці.

П. Г. Єрмішин заперечує єдність ринку праці, вказуючи, що «єдиного для всієї економіки ринку праці не існує. Він поділяється за професіями, галузями, територіями» [8]. Можна погодитися, що такий підхід не дасть можливості надалі здійснювати регулювання ринку праці в цілому, в масштабах країни, звівши його до розрізнених дій галузевих міністерств або органів виконавчої влади суб'єктів України.

Розділяємо думку про те, що «ні одне з наведених визначень (вужького і широкого трактування) не є «вірним» або «невірним» – кожне з них може бути корисне залежно від контексту, тобто від того, які процеси вивчаються, які завдання порушуються і які висновки та рекомендації передбачається розробити. На основі формулювань поняття «ринок праці» можна виділити декілька методологічних підходів до сутності ринку праці: товарний ринок, соціально-економічні відносини, система, сфера, механізм, простір тощо. К. Маркс розглядав ринок праці як товарний ринок, з обмовкою, про те, що даний підхід є наслідком капіталістичного відношення до праці і робочої сили, вірніше, наслідком фактичного стану речей [9, с. 161]. Еренберг Р. Дж., Р. С. Сміт ринок праці розглядають як сегмент національної економіки, який забезпечує людей роботою і координує відносини у сфері праці [10, с. 33]. Ряд науковців ринок праці розглядають як соціально-економічні відносини між його суб'єктами, як систему, механізм дій елементів ринкових відносин (табл. 2).

Таблиця 2

Авторські дефініції поняття «ринок праці»

Визначення	Автор
1	2
як соціально-економічних відносин	
Ринок праці – це сукупність соціально-трудова відносин, що виникають із приводу способів залучення індивідуальної праці в процес виробництва, способів координації та використання праці та її оцінки, в які вступають працівники, надаючи трудові послуги, і підприємці, купуючи та використовуючи їх [11, с. 239].	Колот А. М.
Ринок праці – це соціально-економічна категорія, яка характеризує відносини людей, що проявляються в процесі найму, оцінки, звільнення працівників і встановлення розмірів компенсацій за використану робочу силу залежно від ряду факторів [12].	Петюх В. М.
Ринок праці – це сукупність економічних відносин, за допомогою яких здійснюється обіг суспільного продукту в товарно-грошовій формі [13, с. 122].	Яковець Ю. В.
Ринок праці – сукупність соціально-економічних відносин між державою, роботодавцями та працівниками з питань купівлі-продажу робочої сили, навчання працівників і використання їх у процесі виробництва [14, с. 9].	Єгоршин А. П.
Ринок праці – це комплекс відносин з приводу умов наймання і використання робочої сили, в який входять відносини попиту та пропозиції робочої сили, ціни праці, оплати понаднормової праці, страхування по тимчасовій непрацездатності, безробіттю тощо [15].	Мітус О. О.
як система	
Ринок праці – це система соціально-економічних відносин між працівниками і роботодавцями з приводу купівлі-продажу товару «робоча сила», яка пронизує усі фази відтворення працівника і ефективного використання його трудового потенціалу; це сфера, на якій встановлюється певне співвідношення попиту і пропозиції на послуги робочої сили, її ціни та умов праці, забезпечення балансу інтересів працівників і роботодавців, державна підтримка непрацездатних громадян, яка регулюється за допомогою соціальних, правових і юридичних норм та інститутів [16, с. 157].	Чернявська Ю. Б.

1	2
Ринок праці — це система суспільних відносин, пов'язаних із наймом і пропозицією праці, тобто з її купівлею і продажем праці; це також економічний простір – сфера працевлаштування, де взаємодіють покупці та продавці праці [17, с. 77]	Грішнова О. А.
Ринок праці – це система суспільних відносин з погодженими інтересами роботодавців і тими, кого наймають як робочу силу [18, с. 122].	Єсінова Н. І.
Ринок праці – це система соціально-економічних відносин між роботодавцями – власниками засобів виробництва – та населенням – власниками робочої сили – щодо задоволення попиту перших на працю, а інших – на робочі місця, які є їхнім джерелом засобів існування [19, с. 12].	Лібанова Е. М.
як механізм дії елементів ринкових відносин	
Ринок праці – це механізм, що забезпечує узгодження ціни і умов праці між роботодавцями і найманими працівниками та регулює її попит та пропозицію [17, с. 77].	Грішнова О. А.
Ринок праці – це система економічних механізмів, норм та інститутів, що забезпечують відтворення робочої сили і використання праці [20, с. 38].	Калина А. В.
Ринок праці – сукупність механізмів, які забезпечують координацію попиту та пропозиції праці, купівлю/продаж робочої сили, визначення її вартості, організацію оплати праці, соціальну опіку через підприємницькі структури [21, с. 229].	Швайка Л. А.
Ринок праці – це працюючий у рамках певного економічного простору механізм взаємодії між роботодавцями та найманими працівниками, що виражає економічні та правові відносини між ними [22, с. 30]	Костін Л. А.

Крім вищенаведених визначень, деякі вчені розглядають ринок праці як економічний простір, що не має чітко позначених меж і розвивається за рахунок міграційних процесів [23, с. 41] і на якому в результаті конкуренції між економічними агентами через механізм попиту та пропозиції встановлюється певний обсяг зайнятості та рівень оплати праці [23]. Інші вчені ринок праці розглядають як сферу, в якій протистоять один одному, з одного боку, особи, що шукають роботу, в тому числі безробітні, з іншого – роботодавці, які мають незайняті робочі місця на підприємствах, в організаціях, між якими укладаються трудові договори, визначається рівень заробітної плати.

Підводячи підсумок проведеному аналізу існуючих трактувань поняття «ринок праці», враховуючи різноманіття існуючих форм праці і специфічність робочої сили, що виступає як одна із сторін і бере участь в обміні на ринку праці, пропонується в межах наукового дослідження ринок праці розглядати як систему трудових відносин, що відображають рівень соціального розвитку і досягнутий баланс інтересів між суб'єктами: працедавцями, працівниками, державою, профспілками і посередниками, комплексна поведінка яких розглядається через функції розподільну, регулятивну, інформаційну, посередницьку, стимулюючу, оздоровчу, головною з яких виділена розподільна функція, яка відображає усі соціально-економічні явища [24, с. 58–59].

Висновок. Таким чином, враховуючи наукові підходи до сприйняття такого явища, для подальшого наукового дослідження важливим є визначення ринку праці. Викладено різні підходи до визначення сутності «ринок праці». За результатами теоретичного аналізу констатовано, що однозначного підходу до визначення цього поняття не існує. Кожний науковець визначає «ринок праці» згідно з напрямом своїх досліджень. Одні вчені розглядають ринок праці як систему, інші – як сферу, простір, соціально-економічні відносини, механізм. Найменше вивчений ринок праці як система. Така обставина актуалізує наукове дослідження, у процесі якого запропоновано авторський варіант щодо трактування ринку праці як системи трудових відносин, суб'єкти, об'єкти та суб'єктно-об'єктний склад яких буде розглянутий у наступних дослідженнях.

Література

1. Волгин Н. А. Рынок труда и доходы населения / Н. А. Волгин. – Москва, 1999, ИИД «Филинь». [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/rynok-truda-i-dohody/index.htm>
2. Тихомирова Т. Торгуют ли на рынке труда? / Т. Тихомирова // *Человек и труд* : ежемес. науч.-практ. журн. – 2009. – № 4. – С. 62-63
3. Каменецкий В. А. Труд / В. А. Каменецкий, В. П. Патрикеев. – М. : ЗАО Экономика, 2004. – 590 с.
4. Белокрылова О. С. Занятость и рынок труда в переходной экономике: теория и практика / О. С. Белокрылова, А. А. Заиченко // Ростов-на-Дону. [Электронный ресурс] – 1998. – Режим доступа: <http://transeconom.boom.ru/issues/book/book1.htm>.
5. Кашепов А. В. Рынок труда: проблемы и решения : монография / А. В. Кашепов, С. С. Сулашкин, А. С. Малчинов. – М. : Научный эксперт, 2008. – 232 с.
6. Котляр А. Э. О понятиях «труд», «занятость» и «рынок труда» / А. Э. Котляр // Российские реформы: социальные аспекты : материалы научно-практической конференции, посвященной памяти Г. В. Мильнера (Москва, 21 января 1998 г.) / Науч. ред. Э. Б. Гилянская и С. Н. Смирнов. – М. : ВШЭ, 1998. – С.

237–240.

7. Топилин А. В. Рынок труда России и стран СНГ: реалии и перспективы развития / А. В. Топилин. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2004. – 321 с.
8. Ермишин П. Г. Основы экономической теории / П. Г. Ермишин. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.aup.ni/books/m63/8.htm>.
9. Маркс К. Избранные сочинения : В 9-ти т. Т. 7 / К. Маркс, Ф. Энгельс. – М. : Политиздат, 1987. – 811 с.
10. Эренберг Р. Дж. Современная экономика: теория и государственная политика / Р. Дж. Эренберг, Р. С. Смит. – М. : МГУ, 1996. – 800 с.
11. Колот А. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін. – К. : КНЕУ, 2009. – 711 с.
12. Петюх В. М. Ринок праці й зайнятість: навч. посіб. / В. М. Петюх. – К. : МАУП, 1997. – 120 с.
13. Яковец Ю. В. Революция в экономике: ключевые проблемы, противоречия, перспективы перестройки. / Ю. В. Яковец. — М. : Экономика, 1990. – 191 с.
14. Егоршин А. П. Организация труда персонала : учебн. пособ. / А. П.Егоршин, А. К. Зайцев. – Н. Новгород. – 2007. – 172 с.
15. Мітус О. О. Ринок праці: різноманіття підходів до сутності та змісту / О. О. Мітус. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_etei/2008_5_2/zbirnik_3.pdf.
16. Чернявська Ю. Б. Теоретико-методологічні аспекти дослідження ринку праці / Ю. Б. Чернявська // Формування ринкових відносин в Україні. – № 12 (67). – 2006. – С. 155–158.
17. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підручник / О. А. Грішнова. – 4-те вид. , оновлене. – К. : Знання, 2009. – 390 с.
18. Єсінова Н. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. / Н. І. Єсінова. – К. : Кондор, 2004. – 432 с.
19. Лібанова Е. М. Ринок праці / Е. М. Лібанова. – К.: ЦНЛ, 2003. – 224 с.
20. Калина А. В. Економіка праці / А. В. Калина. – К. : МАУП, 2004. – 272 с.
21. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: підручник / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2008. – 462 с.
22. Костин Л. А. Рынок труда и теория занятости: учеб. пособие/ Л. А. Костин, Г. М. Зущина, Р. М. Султанова. – М. : АТ и СО, 1997. – 199 с.
23. Золин И. Е. Стратегия регулирования рынка труда в условиях глобализации мировой экономики / И. Е. Золин // Проблемы теории и практики управления. – 2007. – № 7. – С. 40–47.
24. Дружиніна В. В. Визначення особливостей ринку праці в будівництві / В. В. Дружиніна, О. М. Залуніна // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки: Хмельницький – 2012. – № 5. –Т. 2 – С. 58–63.

References

1. Volgin N. A. Labor market and household income / N. A. Volgin. – Moscow, 1999, IID "Filin". [Electronic resource] - Mode of access: <http://www.bibliotekar.ru/rynok-truda-i-dohody/index.htm>
2. Tikhomirov T. Are they trade on the labor market? / T. Tikhomirov // Man and labor: a monthly. scientific-practical. journal. – 2009. – № 4. – S. 62–63.
3. Kamenetsky V.A. The labor / V. A. Kamenetsky, V. P. Patrickeyev. – Moscow: ZAO Economy, 2004. – 590 p.
4. Belokrylova O. S Employment and labor market in a transition economy: theory and practice / O. S. Belokrylov, A. A. Zaichenko // Rostov-on-Don. [Electronic resource] – 1998. – Mode of access: <http://transeconom.boom.ru/issues/book/book1.htm>.
5. Kashepov A. V. Labour Market: problems and solutions: monograph / A. V. Kashepov, S. S. Sulashkin, A. Malchinov. – Moscow: Scientific Expert, 2008. – 232 p.
6. Kotlyar A. E The concepts of "work", "employment" and "labor market" / A. E. Kotlyar // Russian reforms: social aspects: materials science and practical conference dedicated to G. Milner (Moscow , Jan. 21, 1998) / Scientific. Ed. EB Gilinskaya and SN Smirnov. – Moscow: Higher School of Economics, 1998. – S. 237–240.
7. Topilin A.V. Labor market in Russia and CIS: realities and prospects of development / A.V. Topilin. – Moscow: ZAO "Publisher" Economy ", 2004. – 321.
8. Yermishyn P. G. Basic economic theory / P. G. Yermishyn. [Electronic resource] – Mode of access: <http://www.aup.ni/books/m63/8.htm>.
9. Marx K. Selected Writings: In the 9 vols 7 / Marx, Engels. – M. Politizdat, 1987. – 811 p.
10. Ehrenberg R. J. Modern Economics: Theory and Public Policy / R. J. Ehrenberg, R. S. Smith. – Moscow: Moscow State University, 1996. – 800 p.
11. Kolot A. M. Labour economics and socio-economic relations: a textbook / A. M. Kolot, O. A. Grishnova, O. Gerasimenko et al. – K.: KNEU, 2009. – 711 p.
12. Petyuh V. M. Labor market and employment: teach. pos. / V. M. Petyuh. – K.: AIDP, 1997. – 120 p.
13. Yakovets V. Revolution in the economy: the key challenges, contradictions and prospects of restructuring. / V. Yakovets. – Moscow: Economics, 1990. – 191 p.
14. Egorshin A. P. Organization of the personnel: Training. benefits. / A. P. Egorshin, A. K. Zaitsev. – Nizhny Novgorod. – 2007. – 172 p.
15. Mitus O. O. Labor market: the diversity of approaches to the nature and content / O. O. Mitus. [E-resource] – Mode of access: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_etei/2008_5_2/zbirnik_3.pdf.
16. Chernyavska Y. B. Theoretic metodologichni aspects research of labour market / Y.B. Chernyavska // Formation of Market Relations in Ukraine. – № 12 (67). – 2006. – S. 155–158.
17. Grishnova O. A Labor Economics and Labor Relations / O. A. Grishnova. – 4-those views. , Do updates. - K.: Knowledge, 2009. – 390 p.

18. Esinova N. I. Labor Economics and Labor Relations: teach. pos. / N. I. Esinova. – K.: Condor, 2004. – 432 p.
19. Libanova E. M. The labour market / E. M. Libanova. – K.: CSL 2003. – 224 p.
20. Kalina A. V. The labour market / A. V. Kalina. – K.: AIDP, 2004. – 272 p.
21. Shvaika L. A State regulation of the economy: a textbook / L. A. Shvaika. – K.: Knowledge, 2008. – 462 p.
22. Kostin L. A. The labor market and employment theory: studies. benefit / L. A. Kostin, G. M. Zuschina, R. M. Sultanov. – M.: AT and CO, 1997. – 199 p.
23. Zolin I. E. The strategy of labor market regulation in the context of globalization of the world economy / I. E. Zolin // Problems of the theory and practice of management. – 2007. – № 7. – S. 40–47.
24. Druzhinina V. V. Defining features of the labor market in construction / V. V. Druzhinina, O. M. Zalunina // News Khmelnytsky natsionalnogo universitetu. Ekonomichni science: Khmelnytsky – 2012. – № 5. – T. 2 – pp. 58–63.

Рецензія/Peer review : 11.6.2014 р.

Надрукована/Printed : 11.6.2014 р.

Рецензент: завідувач кафедри менеджменту КрНУ
ім. М. Остроградського д.е.н., проф. М.М. Хоменко

За зміст повідомлень редакція відповідальності не несе

Повні вимоги до оформлення рукопису **<http://visniktup.narod.ru/rules/>**

**Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Хмельницького національного університету,
протокол № 11 від 29.05.2014 р.**

Підп. до друку 30.05.2014 р. Ум.друк.арк. 18,26 Обл.-вид.арк. 22,65
Формат 30x42/4, папір офсетний. Друк різнографією.
Наклад 100, зам. № _____

Тиражування здійснено з оригінал-макету, виготовленого
редакцією журналу “Вісник Хмельницького національного університету”
редакційно-видавничим центром Хмельницького національного університету
29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 7/1. тел (0382) 72-83-63